

3. hvørt sethús í Føroyum hevur ein CTC-ketil

Umleidd 5000 sethús í Føroyum hava ein CTC-ketil. Tað prógvar at CTC er verulig dygd.

CTC

Alt tilfar til hitaverk og sanitet

pf Maria Poulsen & Co
Smiduvægi 8 - Tlf 12000 - Postboks 152 - 110 Tórshavn

Sinnisbati

Fritíðarhælið í Krossgøtu 15 er opið mikukvöld kl. 19—22.

Elsta handverks meistarafelag 60 ár

Leygardagin hin 30. november verður Havnar Handverksmeistarafelag 60 ár. Sjálvt um stovningardagurin hjá felagnum ikki var fyrr enn 15. mars 1932, verður aldurin á felagnum roknaður frá 30. november 1931, tá ið Nyholm Debes, Poul i Geil, Niels i Heiðunum, Kjartan Mohr, Jóannes múrari, Wenzel Petersen, Poul Johs. Poulsen, Frits i Pæstovu og Hugo Øster komu saman í Havnar Klubba og samtyktu at stovna eitt felag fyri »sjálvstøðugar smiðir i Tórshavn».

Trupulleikarnir, ið felagið tók sær av tá, vóru ikki so ólíkir teimum, sum vit kenna nú. Fyrsta málið, ið felagið fór undir, var, tá ið nýggjur motorur skuldi setast upp á elverkinum á Rundingi. Maður skuldi koma úr Danmark at seta motorin upp, men eftir tógvíð stríð eydnaðist tað Havnar Arbeids-

mannafelag og Havnar Handverksmeistarafelag at fáa Elverksnevndina at lata fólk úr hesum báðum feløgum gera arbeiðið.

Av stórmálunum, ið Havnar Handverksmeistarafelag hevur fram t.d. at stovna tekniska skúla. Fyrst sum kvöldskúla í 1934 og síðan sum dagskúla frá 1956. Ein stórir dagar í felagnum var jólaaftan í 1956, tá ið felagið saman við býráðnum keypti bygningin hjá Føroya Banka í Tórsgøtu til Tekniska Skúlan.

Veitslurnar í Havnar Handverksmeistarafelag hava altíð verið frálíka góðar, og vóru nakað sum havnarfólk tosaðu um. Nú heldur felagið so aftur stóra veitslu í Havnar Klubba og vónar, at limirnir sum vant møta væl upp og í góðum hýri. Seinasta freist at tekna seg er mánadagin hin 25. november.

Hóast avtalan við EF á prenti er betri enn tann avtalan, sum vit í dag hava, so mugu vit kortini viðganga, at allar tær treytir, sum fylgja við avtaluni, her iroknað toll-lógirnar saman við handilsáttmálanum við EF koma at standa sum eitt illa fyrirrekað arbeiði frá føroyskari síðu, sum ger, at eingir fyrimunir eru eftir, sum tala fyri at avtalan við EF yvirhøvur eigur at fáa gildi fyri Føroyar, soleiðis sum hon í dag fylgiggur, segði Lasse Klein, lögtingsmaður, undir viðgerðini av tollmálunum í tinginum týsdagin.

Orsøkin til broytingar í tolllógini og lógini um avgjald á framleiðslu og innflutningi, er orsakað av handilsavtaluni við EF, har ein partur av lögtinginum longu í juni mánaði í ár bant seg til at gera eina nýggja tolllóg frá 1. januar 1992.

Stórar hækkingar!

Í 1992 fáa vit loyvi til stórt sæð teir tollsatsir, sum eru galdandi í dag. Hetta verður eisini gjørt, men í nógv størri mun enn sagt er frá í uppskotinum, tí »bara» broytingin frá FOB til SIF førir við sær stórar tollhækkingar, umframt at GATT tollur verður kravdur av teimum vörum, sum verða innfluttar frá londum, sum ikki eru limir í EF.

Ti undrar tað eisini, at einki verður sagt í uppskotinum um inntøku-grundarlag landskassans aftaná, at hesar lógir hava fingið gildi. Veruleikin er

helst tann, at talan er um stórar tollhækkingar yvirhøvur.

Høvuðskravið hjá EF

Tað sum ger viðgerðina fløkta, er, at tollupphæddirnar bert fáa gildi fyri 1992 og í 1993 fellur allur tollur millum Føroyar og EF burtur, og í staðin kemur »sokallaða» meirvirðisgjaldið, sum verður kravt bæði av innfluttum vörum og tænaðum, og er her talan um sjálvstøðugt høvuðskravið hjá EF, men hesa viðgerð sleppa vit ikki fram at at viðgera, við tað at landsstýrið einki upplýsir um upphæddir ella prosent av keyptu vöruni, men kortini høvdu vit vónað, at landsstýrið undir viðgerðini fór at geva nærri frágreiðing um hesi viðurskipti.

GATT-tollurin

Tá ið áttmálin millum

EF og Føroyar var til viðgerðar í tinginum, tá víst umboð Sjálvstýrisflokksins á, at avtalan ongantið hevði fingið ta røttu politisku viðgerðina, og at samráðingarnar frá føroyskari síðu vóru ov illa fyrirrekaðar, og tað er mangt, sum bendir á, at so er. Einku kom fram um, at umframt vanligan toll, skuldi eisini rindast GATT tollur frá londum, sum vit innflyta frá, og sum ikki eru limir í EF, og at hetta fór at fáa óhepnar fylgjur fyri verandi prisleiga. (heldur ikki lögmaður var kunnaður um hesi viðurskipti).

Samhandil við onnur lond

Nú er komið týðuliga og greitt fram undir viðgerðini, at orsakað av at vit onga handilsavtalu hava við tey lond, sum vit vanliga keypa frá, og sum ikki eru limir í EF, fær hetta stórar figgjarligar fylgjur fyri samhandil okkara millum í framtíðini. Talan er um Ísland, Noreg, Japan, Australia o.o. lond, og tí kundi tað verið hóskaði, at landsstýrismaðurin í figgjarmálum gav tinginum frágreiðing um hesi viðurskipti, og at vit finga at vita, hvarjar ætlanir landsstýrið hevur í sambandi við samhandil við hesi lond?

Nærum eingin!

Tað tykist greitt, at føroyski idnaðurin er sera illa fyri at taka kappingina upp við EF marknaðin, undir teimum treytum, sum landsstýrið hevur samráðst seg fram til, og

litið ivi tykist vera um, at heimaidnaðurin aftan á at EF avtalan endaliga kemur í gildi aftan á 1. januar 1992, verður upp aftur verri fyri.

Vit skulu til at taka kappingina upp við fyrirtøkur, sum í mong ár hava lutikið á altjóða marknaðinum, og sum hava brúkt stóran upphæddir upp á marknaðarkanningar og marknaðarætt, og hesa kapping er nærum eingin fyrirtøka í Føroyum før fyri at taka upp á seg júst nú.

Treytirnar sum fylgja við

Hóast avtalan við EF á prenti er betri enn tann avtalan, sum vit í dag hava, so mugu vit kortini viðganga, at allar tær treytir, sum fylgja við avtaluni, her iroknað toll-lógirnar saman við EF áttmálanum, koma at standa sum eitt illa fyrirrekað arbeiði frá føroyskari síðu, sum ger, at nærum eingir fyrimunir eru eftir, sum tala fyri at avtalan við EF yvirhøvur eigur at fáa gildi fyri Føroyar, soleiðis sum hon í dag fylgiggur.

Soleiðis sum viðurskiptini í dag eru kunngjörd fyri okkum og Føroya fólk, eri eg bangin fyri, at EF avtalan verður ein vanlukka fyri føroyska samfelagið, og tað er okkara uppgáva sum andstøða at visa á vanda málini í avtaluni, og tað hava vit eisini roynt at gjørt eftir bestu sannføring.

Lasse Klein

